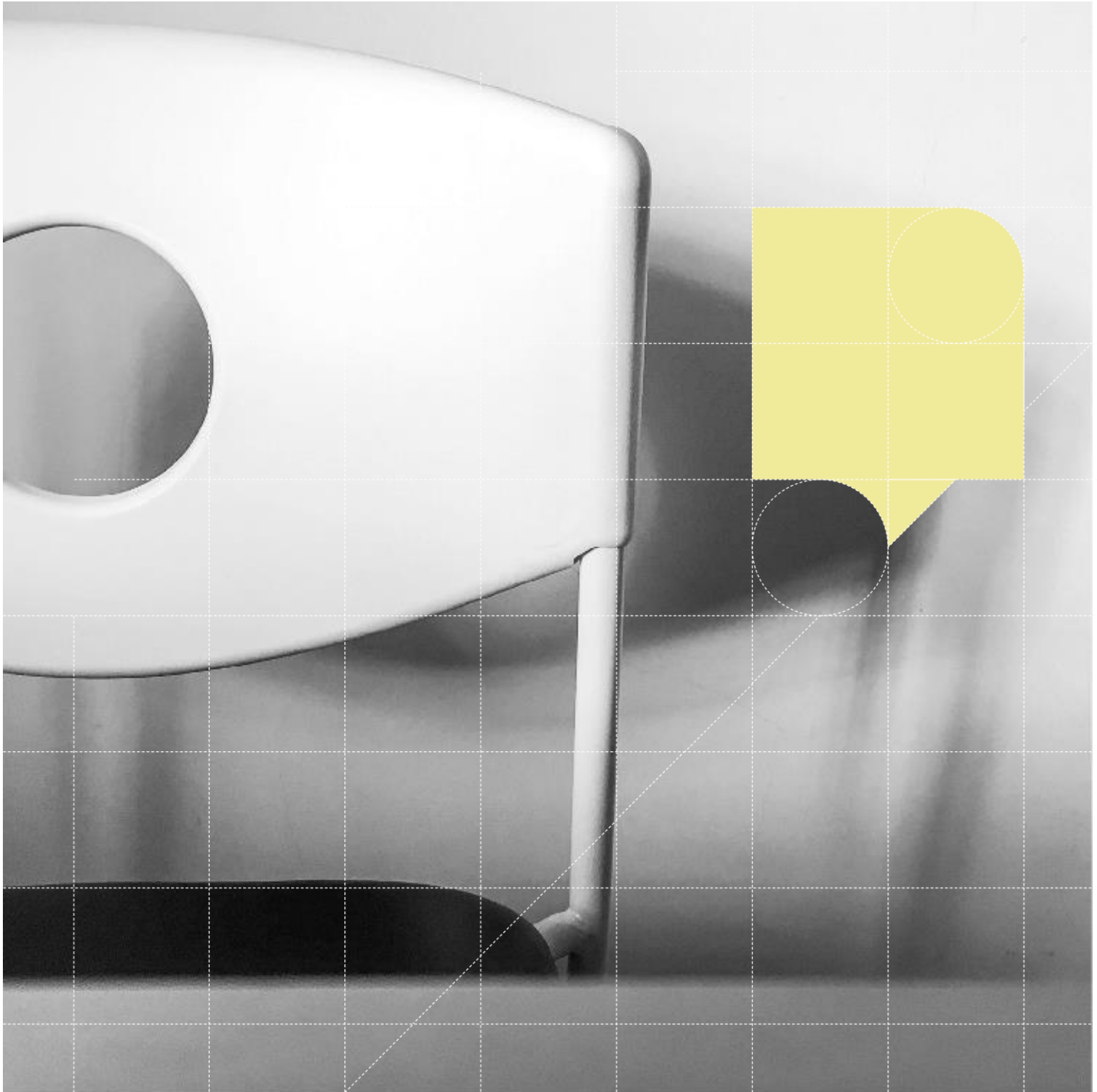

Regelrådets uttalelse

Om: Forslag til krav om skikkethet for eiere og styremedlemmer i regnskapsførerselskap

Ansvarlig: Finansdepartementet

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Finansdepartementet

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbehandler:	Dato:
20/3952	20/00131	Johnsrud/Sanna Samuelsen	4.9.2020

Uttalelse

Om: Forslag til krav om skikkethet for eiere og styremedlemmer i regnskapsførerselskap
Konklusjon: Utredningen har svakheter

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Forslaget gjelder innføring av krav om skikkethet for eiere og styremedlemmer i regnskapsførerselskap.

Regelrådet mener at departementet med fordel kunne besvart de seks minimumsspørsmålene i utredningsinstruksen grundigere. Virkningene for næringslivet er kvalitativt beskrevet, men kostnadene både for bransjen og for næringslivet som brukere tjenestene kunne vært nærmere utredet. Departementet kunne også med fordel sett nærmere på alternative tiltak. Prinsipielle spørsmål og aktuelle digitale løsninger er gjort rede for, men vi kan ikke se at det er vurdert forutsetninger for en vellykket gjennomføring.

Slik Regelrådet forstår det gir forslaget enkelte nye plikter for regnskapsførerselskaper. Det fremstår imidlertid som uklart hvor stort problemet som skal løses faktisk er. Det fremgår av høringsnotatet at det er saker under etterforskning av politiet, men det er uklart hvor mange saker det er snakk om og alvorlighetsgraden av dem. Videre er det ikke gjort nærmere rede for hva Finanstilsynets tilsynspraksis på området faktisk viser. Regelrådet registrerer også at revisjons- og regnskapsførerutvalget ikke drøftet problemstillingen i sin utredning (NOU 2018:9) selv om Finanstilsynet deltok i utvalgsarbeidet. Slik regelen foreslås utformet er det Regelrådets vurdering at byrdene trolig er relativt små for regnskapsførerselskapene. Likevel, gitt usikkerheten rundt behovet for slike regler og muligheten for at prisene på tjenestene fra bransjen kan øke, mener Regelrådet at det er usikkert om målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet i denne saken.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Joar Grimsbu
nestleder i Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1. Om forslaget som er sendt på høring

Finansdepartementet har sendt på høring forslag om å innføre et krav om skikkethet for eiere og styremedlemmer i regnskapsførerselskap. Høringsnotatet er utarbeidet av Finanstilsynet.

Formålet med forslaget er å sikre tilliten til det aktuelle regnskapsførerselskapet og den tilliten regnskapsførerbransjen er avhengig av hos offentlige myndigheter og andre. Det er også et formål at autorisasjonsordningen og Finanstilsynets rolle som tilsynsmyndighet ikke svekkes. Det fremgår av høringsnotatet at viktige samfunnshensyn tilsier at personer som har drevet kriminell virksomhet hindres fra å eie eller lede et autorisert regnskapsførerselskap.

2. Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker man gir uttalelser i. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Forslaget berører hele regnskapsbransjen. I tillegg leverer regnskapsbransjen viktige tjenester til næringslivet, og er kanskje særlig viktig for små virksomheter. På denne bakgrunn har Regelrådet valgt å uttale seg om forslaget til skikkethetskrav for eiere og styremedlemmer i regnskapsførerselskap.

3. Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet.

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si pkt. 2-1 Minimumskravene til utredning og pkt. 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen pkt. 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Etter Regelrådets vurdering er virkningene for næringslivet kvalitativt beskrevet i høringsnotatet. Det fremgår av høringsnotatet at kravene som stilles for å etablere og drive regnskapsførervirksomhet vil øke. Og at dette i hovedsak vil gi seg utslag i forbindelse med søknad om autorisasjon som regnskapsførerselskap fordi det må sendes inn dokumentasjon også for styremedlemmer og aktuelle eiere. Regelrådet registrerer at dokumentasjon kun skal sendes til Finanstilsynet i forbindelse med autorisasjon, og at det ikke er nødvendig å sende inn ny dokumentasjon dersom det er endringer i styret eller blant eierne. Det fremgår likevel av forslaget at regnskapsførerselskapene må sørge for at styremedlemmer og eiere oppfyller kravene selv om dokumentasjon ikke skal sendes til Finanstilsynet. På denne bakgrunn vil forslaget medføre økte byrder for alle regnskapsførerselskaper. Regelrådet mener at kravet synes tilstrekkelig klart beskrevet i høringsnotatet til at Finansdepartementet burde kunnet anslå kostnadene ved å oppfylle reglene.

Uttalelse fra Regelrådet

Det fremgår av høringsnotatet at Finanstilsynet har utarbeidet Altinn-skjemaer for egnethetsvurderinger for ulike typer av foretak under tilsyn som vil kunne benyttes. På denne bakgrunn mener Finansdepartementet at dokumentasjonsbyrden ikke antas å være særlig belastende, og at den oppveies av den samfunnsmessige nytten det er å hindre at personer som må anses uskikket, kan eie eller være i styret i et autorisert regnskapsførerselskap. Regelrådet mener at Finansdepartementet burde anslått hvor lang tid det vil ta for regnskapsførerselskapene å innhente relevant informasjon for alle eiere og styremedlemmer. Og deretter beregnet eventuelt anslått kostnaden ved å fylle inn og sende inn det aktuelle skjemaet til Finanstilsynet. Regelrådet mener at dette ville vært nyttig informasjon for berørt næringsliv og beslutningstakerne.

Regelrådet registrerer at forslaget har nyttevirksomheter for samfunnet, men de samfunnsmessige kostnadene i form av potensielt dyrere tjenester til norske bedrifter burde også vært belyst nærmere.

3.2. Konkurransesvirkninger for næringslivet

Forslagene gjelder for alle regnskapsførerselskaper som driver virksomhet i Norge. På denne bakgrunn mener Regelrådet at forslaget ikke vil ha nevneverdige konkurransesvirkninger.

3.3. Forenkling for næringslivet

Forslaget inneholder ikke forenkling for næringslivet. Forslaget innfører nye dokumentasjons- og rapporteringsbyrder for regnskapsførerselskaper.

3.4. Digitalisering

Regelrådet finner det positivt at Finanstilsynet har utarbeidet Altinn-skjemaer for egnethetsvurderinger for ulike typer av foretak under tilsyn som vil kunne benyttes. Det er positivt at det lages løsninger som har til formål å minske rapporteringsbyrden.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Regelrådet kan ikke se at hensynet til små virksomheter er vurdert. Etter Regelrådets vurdering er det imidlertid ikke grunn til å tro at virkningene vil bli mer omfattende for små foretak enn for store.

3.6. Alternative tiltak

Regelrådet registrerer at det ikke er utredet og vurdert andre tiltak enn innføring av et skikkethetskrav for eiere og styremedlemmer. Det er således ikke utredet om andre tiltak kan løse den skisserte problemstillingen og nå målet. For eksempel er det ikke utredet om det er tilstrekkelig å stille krav om skikkethet kun for styremedlemmer.

Etter Regelrådets vurdering er det noe uklart hvor stort problemet som skal løses faktisk er. Regelrådet mener på denne bakgrunn at det er svakheter i utredningen av problembeskrivelsen noe som har betydningen for hvor omfattende tiltak som kan og bør iverksettes.

Regelrådet finner det positivt at alternative utforminger av regelen om 10 prosent eierskap er nevnt i høringsnotatet. Det fremgår blant annet at Finanstilsynet også har sett på vurderingsbaserte krav knyttet til andre forhold som avtale, stemmerettsregler med videre. Selv

om det er positivt at alternative utforminger er nevnt, mener Regelrådet at Finanstilsynet i større grad burde utredet virkningene av alternativene.

Regelrådet finner det positivt at det er gjort rede for reguleringen av revisjonsselskaper. Videre finner Regelrådet det positivt at departementet har gjort rede for EØS-avtalens betydning på området og i hvilken grad denne setter skranker for mulighetene til å gi slike regler.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Regelrådet kan ikke se at forutsetninger for en vellykket gjennomføring er særskilt vurdert, men finner det positivt at det er vurdert hvordan regelen kan tilpasses både gjeldende og ny regnskapsførerlov.

4. Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Det er på det rene at forslaget medfører nye byrder for regnskapsførerselskaper. Det fremstår imidlertid som noe uklart hvor stort problemet som skal løses faktisk er. Det fremgår av høringsnotatet at det er saker under etterforskning av politiet, men det er uklart hvor mange saker det er snakk om og alvorlighetsgraden av dem. Videre er det uklart hva Finanstilsynets tilsynspraksis på området faktisk viser. Regelrådet registrerer også at revisjons- og regnskapsførerutvalget ikke drøftet problemstillingen i sin utredning (NOU 2018:9). Finanstilsynet deltok i utvalgsarbeidet. Slik regelen foreslås utformet er det Regelrådets vurdering at byrdene trolig er relativt små for regnskapsførerselskapene. Likevel, gitt usikkerheten rundt behovet for slike regler og muligheten for at prisene på tjenestene fra bransjen kan øke, mener Regelrådet at det er usikkert om målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet i denne saken.

Rådsleder Sandra Riise erklærte seg inhabil og deltok ikke i behandlingen av saken.